

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1952 No. 152

Overgelegd aan de Staten-Generaal door de Minister
van Buitenlandse Zaken

A. TITEL

*Verdrag tot oprichting van de Europese Defensie Gemeenschap
(Protocol betreffende de rechtspraak);
Parijs, 27 Mei 1952*

B. TEKST

De tekst van het Verdrag is geplaatst in *Tractatenblad* 1952
No. 119.

De tekst van het Protocol is geplaatst in *Tractatenblad* 1952
No. 121.

C. VERTALING

De vertaling van het Verdrag is geplaatst in *Tractatenblad* 1952
No. 150.

PROTOCOL BETREFFENDE DE RECHTSPRAAK

De Hoge Verdragsluitende Partijen;

Verlangende, vollediger en nauwkeuriger regelen te geven betreffende de wijzen van toepassing van het in de artikelen ~~59~~ en ~~60~~ van het Verdrag tot oprichting van de Europese Defensie Gemeenschap bepaalde, zijn het volgende overeengekomen: 60

TITEL I

SCHADEVERGOEDING

HOOFDSTUK I

Aansprakelijkheid

Artikel 1

De Gemeenschap is aansprakelijk voor schade, veroorzaakt door onjuiste of gebrekkige uitvoering van haar Overheidstaak (fautes de service).

Artikel 2

1. De Gemeenschap is, zelfs indien er geen sprake is van onjuiste of gebrekkige uitvoering van haar Overheidstaak, aansprakelijk voor schade, veroorzaakt door de onroerende goederen en installaties die zij onder haar toezicht heeft, onverminderd de eventuele aansprakelijkheid van de eigenaar van die goederen, die verbonden blijft overeenkomstig de nationale wet.

In dat geval wordt de aansprakelijkheid van de Gemeenschap slechts uitgesloten of verminderd voor zover bewezen wordt dat de schade te wijten is aan schuld van de benadeelde, van een derde of aan overmacht.

2. De Gemeenschap is op dezelfde wijze aansprakelijk voor haar handelingen, die een bijzonder gevaar voor derden opleveren.

3. Totdat eventueel een gemeenschappelijke wetgeving betreffende de civielrechtelijke aansprakelijkheid terzake van aan derden toegebrachte schaden bij verkeer zal zijn tot stand gebracht, zal door de bevoegde organen ter zake van deze schaden bij de toepassing van de hierboven gestelde regels en voorzover zulks niet met deze regels in strijd zou komen, worden gestreefd naar een in overeenstemming brengen van de beginselen op dit punt van de nationale wetgevingen der deelnemende Staten.

Artikel 3

Wanneer de werkzaamheid van de diensten der Gemeenschap of van de onroerende goederen en installaties die zij onder haar toezicht heeft, een uitzonderlijk ernstig gevaar voor derden oplevert, kan haar aansprakelijkheid slechts worden uitgesloten of verminderd voorzover bewezen wordt dat de schade te wijten is aan schuld van de benadeelde.

Artikel 4

De Gemeenschap is aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt aan de openbare wegen of aan publieke werken tengevolge van gebruik daarvan door haar strijdkrachten of diensten, indien die schade, hetzij door haar aard, hetzij door haar omvang, de schade die uit een normaal gebruik voortvloeit in aanmerkelijke mate te boven gaat.

Artikel 5

Behoudens indien het tegendeel is overeengekomen is de Gemeenschap aansprakelijk voor de schade veroorzaakt aan goederen, die krachtens een overeenkomst door een der deelnemende Staten of door een publiekrechtelijk rechtspersoon van die Staten te harer beschikking zijn gesteld.

Artikel 6

De Gemeenschap is aansprakelijk voor de schade door haar functionarissen in de uitoefening van hun dienst veroorzaakt.

De functionarissen zijn uit dien hoofde niet aansprakelijk tegenover derden.

Artikel 7

1. De functionarissen van de Gemeenschap zijn, volgens de ter plaatse toepasselijke wet en voor de krachtens het gemene recht bevoegde rechter, tegenover derden aansprakelijk voor schade, buiten de uitoefening van hun taak door hen veroorzaakt.

Indien betwist wordt of de daad waardoor schade is toegebracht, is verricht in de uitoefening van de dienst wordt de zaak aangebracht bij de ter plaatse bevoegde afdeling van het Hof, die, behoudens verwijzing in de bij artikel 13 bepaalde gevallen, in hoogste ressort een beslissing op dit punt geeft.

2. Ongeacht het in lid 1 van dit artikel bepaalde, kan de Gemeenschap onverplicht aan de partij die schade heeft geleden, een vergoeding toekennen, daarbij rekening houdend met alle omstandigheden van het geval, in het bijzonder met het gedrag en de toestand van de benadeelde. Tegen beslissingen, krachtens dit lid genomen, staat generlei rechtsmiddel open.

Artikel 8

Wanneer een bijzonder ernstige fout in de uitoefening van zijn taak door een functionaris der Gemeenschap een rechtstreekse schade heeft toegebracht, of oorzaak is geweest dat deze overeenkomstig de bepalingen van dit Hoofdstuk aansprakelijk is geworden, kan deze functionaris worden veroordeeld om geheel of gedeeltelijk de schade te vergoeden, die de Gemeenschap door zijn handelwijze heeft geleden.

Artikel 9

De deelnemende Staten doen afstand van het vragen van een vergoeding van de Gemeenschap voor het geval een lid van hun in de Gemeenschap opgenomen strijdkrachten in de uitoefening van zijn dienst lichamelijk letsel heeft opgelopen.

HOOFDSTUK II

Procedure

Artikel 10

1. Met inachtneming overigens van het in artikel 16 bepaalde, wordt een eis tot schadevergoeding ingesteld bij de plaatselijke Schadecommissies, waarvan het aantal, het rechtsgebied en de procedure bij reglement door het Commissariaat worden vastgesteld.

2. Deze Commissies zijn samengesteld uit:
een Voorzitter, door het Commissariaat of door de autoriteit aan welke het zijn bevoegdheden op dit stuk zal hebben gedelegeerd, aangewezen uit degenen die een volledige waarborg wat betreft hun

juridische kennis bieden en die de nationaliteit van de Staat van verblijf bezitten;

een lid, door het Commissariaat aangewezen uit de onderdanen van een der andere deelnemende Staten dan van de Staat van verblijf;

en een lid van de Europese Defensiestrijdkrachten, aangewezen door de ter plaatse bevoegde Europese militaire autoriteit.

3. De Commissie onderzoekt de eis, hoort de getuigen en de deskundigen en neemt kennis van de bescheiden die noodzakelijk zullen blijken. De Voorzitter tracht binnen de grenzen van de hem bij algemene instructie van het Commissariaat verleende bevoegdheden een minnelijke schikking met de eiser te bereiken.

Bij gebreke van een minnelijke schikking beslist de Commissie over de aan de eiser verschuldigde vergoeding. De beslissing wordt met meerderheid van stemmen genomen. Zij is met redenen omkleed.

De Commissie kan bepalen dat niettegenstaande hogere voorziening de eiser een voorschot op de vergoeding zal worden betaald.

Artikel 11

De eiser en het Commissariaat kunnen tegen de beslissing van de Commissie beroep instellen binnen een tijdvak van twee maanden, ingaande voor wat betreft de eiser op de dag waarop de beslissing hem is aangezegd, en voor wat betreft het Commissariaat op de dag van de uitspraak. Er kan incidenteel beroep worden ingesteld binnen de termijn gesteld door de bepalingen betreffende de procedure voor het Hof.

Onverminderd de voorlopige maatregelen voorzien in artikel 10, lid 3, kunnen de uitspraken van de Commissie vóór de afloop van de appeltermijn slechts worden tenuitvoergelegd indien de eiser en het Commissariaat afzien van hun recht van beroep. Het beroep heeft schorsende kracht.

Artikel 12

Het beroep wordt ingesteld bij een regionale afdeling van het Hof, samengesteld uit een van de rechters van dit college als voorzitter, bijgestaan door vier leden van de rechterlijke macht van de Gemeenschap. Deze laatsten behoren de nationaliteit van de Staat van verblijf te hebben. Bij bepaalde soorten zaken kan de afdeling uit slechts drie rechters zijn samengesteld.

Een beslissing van de Raad, genomen op voorstel van de President van het Hof, gehoord het Commissariaat, bepaalt het aantal en het rechtsgebied van de afdelingen, alsmede onder welke omstandigheden de afdelingen eventueel kunnen worden geroepen om in verscheidene plaatsen van hun rechtsgebied zitting te houden.

De regionale afdelingen behandelen de zaak, vullen zo nodig het onderzoek aan en beslissen in hoogste ressort.

Artikel 13

Wanneer in een zaak beginselvragen worden opgeworpen, kan zij, ingeval de eis een bedrag van drieduizend rekeneenheden te boven gaat, hetzij door de afdeling, hetzij door haar voorzitter, gehoord de bijzitters, naar het Hof verwezen worden. Ingeval de eis drieduizend rekeneenheden niet te boven gaat, kan het Commissariaat, wanneer in een zaak beginselvragen worden opgeworpen, tegen de beslissing van de regionale afdeling beroep in het belang der wet instellen; de beslissing van de afdeling behoudt ten aanzien van partijen haar definitief karakter.

Aan de beslissing van zaken waarover het Hof krachtens het bepaalde in dit artikel uitspraak moet doen, wordt deelgenomen door de rechters, die de regionale afdelingen presidieren.

Artikel 14

Een eis, ingesteld krachtens de artikelen 1, 2, 3, 5 en 8, moet op straffe van verval worden ingediend binnen een tijdvak van 5 jaren, ingaande op de dag waarop het feit dat tot die eis aanleiding was, is voorgevallen. Hetzelfde geldt ten aanzien van alle soorten vorderingen, ingesteld op grond van het in deze Titel betreffende geschillen tussen de Gemeenschap en de deelnemende Staten of territoriale gemeenschappen van deze Staten bepaalde.

Rechtsvorderingen ingesteld wegens schade, aan personen of roerende goederen veroorzaakt door verkeersongevallen, moeten evenwel worden ingesteld binnen een tijdvak van 3 jaren.

Artikel 15

De uitspraken van het Hof, van de regionale afdelingen en de onherroepelijk geworden uitspraken van de plaatselijke Schadecommissies kunnen worden tenuitvoergelegd overeenkomstig het in artikel 66 van het Verdrag bepaalde.

Artikel 16

Geschillen van welke aard ook tussen de Gemeenschap en de deelnemende Staten of de territoriale gemeenschappen van deze Staten, die betrekking hebben op de toepassing van het in deze Titel bepaalde, worden uitsluitend berecht door het Hof.

HOOFDSTUK III

Bijzondere bepalingen

Artikel 17

De Gemeenschap is aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door manoeuvres of militaire oefeningen, gehouden door de Europese Defensie Strijdkrachten, alsmede voor vernielingen bij inkwartiering.

De wijze, waarop deze schade worden geconstateerd, de taxatie en de termijnen binnen welke vorderingen moeten worden ingediend,

zullen worden vastgesteld in een reglement van het Commissariaat, na instemming van de Raad beslissend met een meerderheid van twee derde, en nadat de Regeringen van de betrokken deelnemende Staten zijn gehoord.

TITEL II STRAFRECHTELIJKE BEPALINGEN

HOOFDSTUK I

Bepalingen van blijvende aard

Artikel 18

Op het ogenblik van inwerkingtreding van het Verdrag dragen de deelnemende Staten hun bevoegdheid tot repressie van door leden van de Europese Defensiestrijdkrachten gepleegde strafbare feiten over aan de Europese Defensie Gemeenschap.

Artikel 19

De repressie van deze strafbare feiten zal zo spoedig mogelijk worden gewaarborgd door een gemeenschappelijke wetgeving, die zal worden opgesteld met eerbiediging van de voor elke deelnemende Staat toepasselijke grondwettelijke regelen en die zich zal uitstrekken tot een regeling van de rechterlijke organisatie en van de procedure.

Ten aanzien van de uitbreiding der rechtsmacht van het Hof zal overeenkomstig worden gehandeld.

HOOFDSTUK II Overgangsbepalingen

Artikel 20

Tot de inwerkingtreding van de gemeenschappelijke wetgeving, bedoeld in artikel 19, zijn de bepalingen van de volgende artikelen voorlopig van toepassing.

Artikel 21

De bevoegdheid tot uitoefening van rechtsmacht door de Gemeenschap wordt onder de volgende voorwaarden uitgeoefend door rechterlijke organen, die een Europese functie vervullen.

Artikel 22

De rechterlijke organen, bedoeld in artikel 21, zijn:

1°. het Hof, dat met inachtneming van de bepalingen, bedoeld in artikel 30, recht doet:

- a. in jurisdictiegeschillen;
- b. in rechtsvragen betreffende de uitlegging van het Verdrag, van de toegevoegde Protocolen en van de aanvullende bepalingen daarvan;
- c. in iedere andere materie, waarin rechtsmacht aan het Hof zal worden opgedragen, zoals ten aanzien van de repressie van bepaalde

strafbare feiten, begaan door de in artikel 18 bedoelde personen, waardoor de belangen van de Gemeenschap ernstig worden aangetast.

2°. Gerechten, die kunnen zijn:

Europese gerechten van nationale samenstelling die wat de hoogste instantie betreft ondergeschikt zijn aan een regionale sectie van het Hof;

nationale gerechten, die, ingeval de betrokken deelnemende Staat het om der wille van beweegredenen van grondwettelijke aard of van de algemene opbouw van zijn rechterlijke organisatie wenselijk acht, krachtens delegatie van de Gemeenschap optreden.

Artikel 23

De organisatie en de procedure van de gerechten, genoemd in artikel 22, daaronder begrepen de wijzigingen aan te brengen in de organisatie en de procedure van de regionale afdelingen van het Hof, voorzover die in strafzaken rechtspreken, worden geregeld door de nationale wetgeving van de betrokken deelnemende Staten. Deze regels vinden ten aanzien van de Europese gerechten toepassing als Europees recht.

Artikel 24

Onverminderd het bepaalde in artikel 30-3° zullen de personen, bedoeld in artikel 18, worden berecht onderscheidenlijk door de Europese gerechten van de samenstelling van hun nationaliteit of door hun nationale gerechten, die optreden krachtens delegatie van de Gemeenschap, gelijk deze zijn voorzien in artikel 22-2°.

Artikel 25

Behoudens de uitzonderingen voorzien in dit Protocol worden de gezinsleden die buiten hun Staat van herkomst verblijven, berecht door de in de Staat van verblijf krachtens de gewone regels bevoegde rechter.

De uitzonderingen in het vorige lid zullen worden vastgesteld met eerbiediging van de grondwettelijke regelen van ieder der deelnemende Staten.

Artikel 26

1. De personen, bedoeld in artikel 18 van dit Protocol, blijven uitsluitend onderworpen aan de wetgeving van hun Staat van herkomst, met uitzondering van de bepalingen ten gunste van de plaatselijke wetgeving, voorzien in ditzelfde Protocol.

2. De uitzonderingen zullen worden vastgesteld met inachtneming:

a. van het strikt plaatselijk karakter van de toepasselijkheid van bepaalde regelingen, zoals die ter zake van verkeer, jacht en visserij;

b. van het belang van de Staat van verblijf en zijn inwoners; dit zal bijvoorbeeld het geval zijn bij feiten ten nadele van die Staat of

igine zijn inwoners, wanneer de wetgeving van de Staat van ~~verblijf~~ deze feiten niet strafbaar heeft gesteld of daarop straffen heeft gesteld, die beduidend lager zijn dan de door de plaatselijke wetgeving bedreigde straffen.

3. Voor de toepassing van de wetgeving van de Staat van verblijf zal een systeem van concordantie worden opgesteld tussen de verschillende straffen, die in de wetgevingen van de onderscheiden deelnemende Staten zijn voorzien.

Artikel 27

Het recht van gratie ten aanzien van straffen tegen leden van de Europese Defensiestrijdkrachten, uitgesproken door de rechter, bedoeld in artikel 22, wordt uitgeoefend door de bevoegde autoriteiten in de Staat van herkomst.

Artikel 28

1. Voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen zal worden zorggedragen door de autoriteiten van de Staat van herkomst van het lid der Europese Defensiestrijdkrachten.

2. Voorzover het echter vrijheidsstraffen van minder dan zes maanden betreft, zal voor de tenuitvoerlegging kunnen worden zorggedragen op de wijze als bepaald zal worden in de Overeenkomst, bedoeld in artikel 30.

Artikel 29

1. De bepalingen in de wetgeving van ieder der deelnemende Staten, waarbij het benadelen van de nationale strijdkrachten, hun installaties of hun leden strafbaar wordt gesteld, zijn van toepassing op feiten van dezelfde aard, begaan tegen de Europese Defensiestrijdkrachten of haar leden.

2. De Regeringen van de deelnemende Staten zullen bovendien de wetsontwerpen indienen, die zij noodzakelijk zullen achten om op hun grondgebied de veiligheid en de bescherming van de Europese Defensiestrijdkrachten, van hun installaties, materieel, eigendommen, archieven en officiële documenten te waarborgen, alsmede de repressie van op deze regels gepleegde inbreuken.

Artikel 30

Een bijzondere overeenkomst zal vaststellen:

1°. de organisatie van het Hof, de regels betreffende zijn werkwijze, daaronder begrepen het gebruik van de verschillende talen, en de regels betreffende zijn bevoegdheid, binnen de grenzen aangegeven in artikel 22, lid 1. Bij de regeling van de geschillen, bedoeld in artikel 22, lid 1, onder a, zal het beginsel van volledige gelijkheid van de juridische regels die door ieder der deelnemende Staten worden toegepast, moeten worden geëerbiedigd, hetzij deze regels een Europees, hetzij zij een nationaal karakter dragen;

herkomst

2°. de bepalingen, noodzakelijk om een van strafrechtelijk standpunt gezien doeltreffende bescherming van de belangen der Gemeenschap te waarborgen;

3°. de gevallen waarin afgezien zal kunnen worden van de rechtsmacht, bedoeld in artikel 24 van dit Protocol;

4°. de uitzonderingen bedoeld in artikel 25. Deze uitzonderingen zullen worden bepaald overeenkomstig de volgende beginselen:

De gezinsleden zullen onderworpen zijn aan de rechtsmacht van een rechter, die een Europese functie uitoefent, wanneer zij een strafbaar feit hebben begaan tegen de Gemeenschap of persoon of goed van een lid van de Europese Defensiestrijdkrachten. In dat geval zal de bevoegde rechter voor het gezinslid de rechter zijn, die volgens de bepalingen van artikel 22 bevoegd zou zijn om het gezinshoofd te berechten, dat lid van het militaire of burgerpersoneel is.

In alle gevallen zullen de bevoegde autoriteiten van hun rechtsmacht kunnen afzien; zij zullen met de grootst mogelijke welwillendheid ieder verzoek in overweging nemen, dat ontvangen zal zijn vóórdat de rechter bij wie de zaak aanhangig is gemaakt uitspraak heeft gedaan, en dat er toe zou strekken de verdachte voor een andere rechter te doen terecht staan dan die, welke normaliter bevoegd zou zijn.

Minderjarigen in de zin van de strafwetgeving van de Staat van herkomst zullen in alle gevallen verwezen worden naar de rechter van hun Staat van herkomst, die normaliter bevoegd is.

In alle gevallen zullen de bevoegde autoriteiten elkander kennisgeven van hun beslissingen en elkander op de hoogte stellen van de afdoening der zaken;

5°. De uitzonderingen bedoeld in artikel 26;

6°. De omstandigheden waarin de organen van de Gemeenschap een vervolging zullen kunnen gelasten;

7°. De wijze van verlening van onderlinge rechtshulp;

8°. De bevoegdheid op het gebied van strafvordering van de militaire politie en van de politie van de Staat van verblijf en de omstandigheden waaronder zij elkander hulp hebben te verlenen;

9°. Alle andere bepalingen die noodzakelijk zouden blijken om dit Protocol in werking te doen treden.

TITEL III OVERGANGSBEPALINGEN MET BETREKKING TOT BELGIË

Gezien de belemmeringen van grondwettelijke aard, die op dit moment voor België aan de volledige toepassing van de bepalingen van dit Protocol in de weg staan, zijn de volgende bepalingen van toepassing.

Artikel 31

In afwijking van de bepalingen van dit Protocol en bij wijze van voorlopige voorziening berust, voorzover het betreft strafbare feiten op het grondgebied van de Belgische Staat door Belgische onderdanen — leden van de Europese Defensiestrijdkrachten — begaan, de rechtsmacht uitsluitend bij de Belgische Hoven en Gerechten, die oordelen, krachtens hun eigen competentie en overeenkomstig de Belgische wet, zowel met betrekking tot het toepasselijke strafrecht als tot het procesrecht en de gewone of buitengewone rechtsmiddelen.

Artikel 32

In afwijking van de bepalingen van dit Protocol en bij wijze van voorlopige voorziening kan ingeval van schade, toegebracht op het Belgische grondgebied, de benadeelde, die de beslissing van de plaatselijke Schadecommissie niet aanvaardt en die van oordeel is, dat hij zijn recht van beroep op de regionale afdeling van het Hof, voorzien in artikel 11, niet moet uitoefenen, binnen een tijdvak van drie maanden, ingaande op de dag waarop hem de beslissing is bekend gemaakt, voor de bevoegde Belgische rechter een civiele vordering instellen tegen de Belgische Staat, die gehouden zal zijn de schade te vergoeden in dezelfde omvang, waarin hij aansprakelijk geweest zou zijn, indien deze schade veroorzaakt was door de uitoefening van zijn eigen dienst.

In dit laatste geval zal de Belgische Staat, wanneer hij veroordeeld is tot het betalen van een vergoeding, een vordering tot regres tegen de Gemeenschap kunnen instellen bij het Hof, dat zal recht doen overeenkomstig de bepalingen van dit Protocol.

TITEL IV

BEGRIPSBEPALINGEN EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 33

a. Onder „leden van de Europese Defensiestrijdkrachten” zijn begrepen de leden die het militaire personeel en de leden die het burgerpersoneel vormen.

b. Onder „burgerpersoneel” wordt verstaan het niet-militaire personeel dat, op de voet, vastgesteld door de bevoegde autoriteiten van de Gemeenschap organiek deel uitmaakt van de Europese Defensiestrijdkrachten.

c. Onder „gezinslid” worden verstaan de echtgenoot van een lid van het militaire of burgerpersoneel, hun minderjarige kinderen en bij uitzondering hun familieleden in de rechte lijn, die met hen in gezinsverband plegen te leven en die van de bevoegde autoriteiten der Gemeenschap vergunning hebben gekregen het gezinshoofd te vergezellen.

d. Onder „Staat van herkomst” wordt verstaan de deelnemende Staat van welke de leden van het militaire of burgerpersoneel afkomstig zijn, alvorens deel uit te maken van de Europese Defensiestrijdkrachten.

e. Onder „Staat van verblijf” wordt verstaan de deelnemende Staat op wiens grondgebied de leden van het militaire personeel of van het burgerpersoneel der Europese Defensiestrijdkrachten verblijf houden of op doortocht zijn.

Artikel 34

De bijzondere Overeenkomst, bedoeld in artikel 30, zal regels geven omtrent de wijze van toepassing van dit Protocol. Zij maakt deel uit van het Statuut betreffende de rechtspraak, bedoeld in artikel 67 van het Verdrag.

Gedaan te Parijs, de zeven en twintigste Mei negentienhonderd twee en vijftig.

(w.g.) ADENAUER

(w.g.) PAUL VAN ZEELAND

(w.g.) SCHUMAN

(w.g.) DE GASPERI

(w.g.) BECH

(w.g.) STIKKER

D. GOEDKEURING

E. BEKRACHTIGING

G. INWERKINGTREDING

Zie *Tractatenblad* 1952 No. 119.

J. GEGEVENS

Zie *Tractatenbladen* 1952 No. 119 en No. 150.

Uitgegeven de *negen en twintigste* November 1952.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.